

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Üniversitenin araştırma özgürlüğüne ve kültürüne, araştırmacı, fikir ve eser sahiplerinin haklarına saygılı nitelikte, destekleyici bir kapsamda fikri sınai mülkiyet haklarının edinilmesi, korunması, değerlendirilmesi, paylaşılması ile ilgili ilke ve esasları belirlemek ve İzmir Bakırçay Üniversitesi Öğretim Üyeleri ile doktora, tıpta uzmanlık, diş hekimliğinde uzmanlık veya sanatta yeterlik eğitimi almakta olan ya da eğitimini tamamlamış araştırmacılar, tam/yarı zamanlı görevliler, çalışanlar ve öğrenciler (ön lisans, lisans ve lisansüstü) tarafından; buluş, patent, faydalı model vb. başlıklarda Patent Koordinasyon Birimi'ne iletilen başvuruların değerlendirilmesi, kabulü, fikri ve sınai mülkiyet haklarının belirlenmesi, korunması, lisanslanması, bunlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi, izlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi, kamuoyuna duyurulması, ilgili usul ve esaslar ile diğer hususların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, İzmir Bakırçay Üniversitesinde, ücretlerinin tamamını veya bir kısmını Üniversiteden alan veya herhangi bir ödeme alıp almadıklarına bakılmaksızın tam zamanlı Öğretim Üyeleri, misafir Öğretim Üyeleri, tam/yarı zamanlı görevliler, çalışanlar, öğrenciler (ön lisans, lisans ve lisansüstü) ve araştırmacılar (doktora öncesi ve sonrası) tarafından gerçekleştirilen buluşlar, endüstriyel tasarımlar, markalar ve benzeri fikri ve sınai mülkiyet içeren ürünleri ile ilgili esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 10/1/2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa, 6/11/1981 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa, 24/4/2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve 29/09/2017 tarihli ve 30195 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönerge'de geçen;

a) Buluş: Teknoloji alanında belirli bir sorunun çözümüne ilişkin teknik özelliği olan herhangi bir özgün fikir ürünü ve/veya bilimsel, mühendislik, teknolojik ve tıbbi vs. Ar-Ge sonucu ortaya

ıkan yeni bir cihaz, ürün, yöntem veya yönetimin üretilmesi, mevcut tekniği bilinen durumuna katkıda bulunabilecek teknolojik gelişmelerin tümünü:

aa) Eser: Fikri haklara konu olan, fikir ve sanat eserleri kanunu gereğince eser olarak kabul edilen ve sahibinin hususiyetini taşıyan, akademik yayınlar, bilimsel edebi kitaplar, makale, ders/konferans notları gibi ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her fikir ve sanat ürünleri,

ab) Hizmet Buluşları: Çalışanın, bir işletme veya kamu idaresinde yükümlü olduğu faaliyet gereği gerçekleştirdiği ya da büyük ölçüde işletme veya kamu idaresinin deneyim ve çalışmalarına dayanarak, iř ilişkisi sırasında yaptığı ve bildirmekle yükümlü olduğu, bu bildirimlerin FMDK tarafından hizmet buluşu olarak kabul edildiği buluşlar,

ac) Serbest Buluşlar: Hizmet buluşlarının dışında kalan diğer buluşlar ya da niversitenin hak talep etmediği buluşlar,

b) Buluş Sahibi: Üniversite bünyesinde ve dışında Ar-Ge dahil olmak üzere Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının oluşturulmasına katkıda bulunan kişi/kişileri,

c) alışan: Özel hukuk sözleşmesi veya benzeri bir hukuki ilişki gereğince başkasının hizmetinde olan ve bu hizmet ilişkisini işverenin gösterdiği belli bir işle ilgili olarak kişisel bir bağımlılık içinde ona karşı yerine getirmekle yükümlü olan kişiler ile kamu görevlilerini,

) Fikri Mülkiyet Değerlendirme Kurulu (FMDK): İzmir Bakırçay Üniversitesi Fikri ve Sınai Mülkiyet Değerlendirme Kurulunu,

d) Fikri ve Sınai Haklar: Tasarım, patent, marka, coğrafi işaret, entegre devre, faydalı model, geleneksel ürün adları ve benzerlerini,

e) Lisanslama: Fikri veya sınai mülkiyet hakları kullanımının bedel karşılığında devredilmesini,

f) Marka: Bir teşebbüsün mallarının veya hizmetlerinin diğer teşebbüslerin mallarından veya hizmetlerinden ayırt edilmesini sağlaması ve marka sahibine sağlanan korumanın konusunun açık ve kesin olarak anlaşılmasını sağlayabilecek şekilde ve sicilde gösterilebilir olması koşuluyla; kişi adları dāhil sözcükler, şekiller, renkler, harfler, sayılar, sesler ve malların veya ambalajlarının biçimi olmak üzere her tür işareti,

g) ğretim Elemanı: İzmir Bakırçay niversitesinde görevli ğretim Elemanlarını,

ę) Patent: Teknolojinin her alanındaki buluşlara; yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması koşuluyla ulusal patent ofisleri tarafından verilen yasal mülkiyet hakkını,

h) Patent Koordinasyon Birimi: İzmir Bakırçay Üniversitesi Patent Koordinasyon Birimi,

I) Patent Vekili: Ulusal ve uluslararası patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, marka başvurusu yapmaya yetkili, ulusal/uluslararası vekil belgesine sahip ve Patent Koordinasyon Birimi ile vekillik sözleşmesi yapmış gerçek ve/veya tüzel kişileri,

İ) Rektör: İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörü'n,

j) Rektörlük: İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörlüğü'nü,

k) Senato: İzmir Bakırçay Üniversitesi Senatosu'nu,

l) Sözleşmeler: İzmir Bakırçay Üniversitesinde ve/veya dışında buluş yapan kişilerle Fikri ve Sınai Mülkiyet Değerlendirme Kurulu'nun belirlediği tüm hükümlerin yer aldığı belgeleri,

m) Tasarım: Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümünü,

n) Ön Araştırma Raporu: Teknolojinin patentlenebilirlik kriterini taşıyıp taşımadığını, ticari ve pazar potansiyeline dair görüş bildiren rapor,

o) Üçüncü Kişiler: İzmir Bakırçay Üniversitesinin veya buluş yapan kişilerin Ar-Ge faaliyetlerinin yürütülmesi, desteklenmesi, fikri ürünlerin ticarileştirilmesi, lisanslanması gibi tüm süreçlerde temas halinde oldukları kişi, kurum ve kuruluşlar,

ö) Üniversite: İzmir Bakırçay Üniversitesi'ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yükümlülükler

Üniversitenin Yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) Üniversite; tüm fikri ve sınai haklar konusundaki bildirimlerin alınması, yanıtlanması ve yürütülmesiyle ilgili işlemleri Patent Koordinasyon Birimi aracılığıyla yapar.

Buluş Sahibinin Yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Bu Yönerge kapsamındaki buluş sahipleri; fikri ve sınai mülkiyete konu olabilecek bir fikir ürününü, Buluş Bildirim Formu'nu (EK-1) yazılı ve elektronik ortamda doldurarak en kısa sürede Patent Koordinasyon Birimi'ne bildirmekle yükümlüdür.

(2) Buluş Bildirim Formu'nda belirtilen “buluşa katkı payı” yüzdelerinde buluşçuların anlaşmaları beklenmektedir, aksi takdirde, katkı payları FMDK tarafından belirlenir.

(3) Buluş Sahibi, patent başvurusunun tüm aşamalarında, patent tescilinden sonra ve buluşun ticarileşmesi sürecinde Patent Koordinasyon Birimi'ne her türlü desteği sağlamayı kabul eder.

Patent Koordinasyon Birimi'nin Yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Patent Koordinasyon Birimi'ne başvuru ulaştıktan sonra başvurunun alındığını yazılı olarak gecikmeksizin ilgilisine bildirir.

(2) Başvurunun ön değerlendirmesini yaparak, düzeltme veya değişiklik gerektirmeyen başvurular için, ön araştırma yapılmasına gerek olup olmadığının tespiti amacıyla FMDK'yı toplantıya davet eder. Toplantıyı müteakiben FMDK tarafından “Ön Araştırma Raporu” hazırlanmasına karar verilmesi hâlinde, raporun temini için gerekli idari işlemleri yürütür ve hazırlanan raporu FMDK'nın değerlendirmesine sunar.

(3) Patent Koordinasyon Birimi, FMDK'dan gelen buluş bildirimindeki düzeltme/değişiklik önerilerini en geç 2 ay içinde başvuru sahibine iletir. Başvuru sahibi de 1 ay içinde düzeltme/değişiklik önerilerine cevap vermekle yükümlüdür.

FMDK'nın Yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) FMDK'nın yükümlülükleri şunlardır:

- a) Kurula gönderilen Ön Araştırma Raporları'nı değerlendirerek konuyla ilgili kararını Patent Koordinasyon Birimi'ne iletmek,
- b) Üniversitenin fikri ve sınai haklarla ilgili politikalarını belirlemek,
- c) Fikrî ve sınai haklar kapsamındaki tüm fikir ürünlerini idari, hukuki ve ekonomik açıdan yönetmek,
- ç) Üniversite lehine korunan fikir ürünlerinin üçüncü kişiler tarafından izinsiz kullanımıyla oluşan hak ihlali durumlarında yapılacak işlemlerde karar vermeye aracılık etmek,
- d) Fikir ürünlerinin korunması için başvurunun hangi ülke/ülkelere yapılacağını kararını vermek
- e) Konunun özelliğine ve belirlenmiş Üniversite politikalarına uygunluğuna göre bazı fikir ürünlerinin ticaret sırrı olarak saklanması ve açıklanmamasının kararını vermek,
- f) Bu Yönerge'ye uygun olarak fikir ürünlerine ilişkin hak sahipliğinden doğan haklarla ilgili bedellerin belirlenmesi için Patent Koordinasyon Birimi'ne başvurmak,
- g) Patent veya faydalı model belgelerine ilişkin yıllık ücretlerin yatırılması ile tasarımların ve markaların süresinde yenilenmesi kararlarını vermek ve uygulamak,
- ğ) Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde Üniversite Öğretim Elemanları tarafından üretilen bilgi sonucunda ortaya çıkan fikrî ve sınai mülkiyet hak sahipliği konusunda Patent Koordinasyon Birimi'ne görüş bildirmek,
- h) Patent Koordinasyon Birimi tarafından verilmiş kararları uygulamak,
- ı) Buluş Sahipleri veya diğer kişi ve kuruluşlarla yapılacak Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları konu sözleşmelere karar vermek,
- i) Fikrî ve Sınai Mülkiyet Hakları'nın ticari değeriyle ilgili kararı vermek,
- j) Üniversitenin sınai mülkiyet üzerindeki hak sahipliğinden feragat etme ve buluş ve tasarımın, serbest buluş ve tasarım niteliği kazanması kararlarını vermek,
- k) Gerekli durumlarda Ön Araştırma Raporunun güncellenmesi/yeniden hazırlanmasını talep etmek,
- l) Üniversitenin başvuru yapmayacağı ülkelerdeki fikrî ve sınai mülkiyete ilişkin haklarını, hak sahibinin talebine istinaden, ilgiliye devretme kararını vermek,
- m) Başvurusu yapılmış buluşun 5 yıl sonunda ticarileşmemesi durumunda Üniversitenin fikrî ve sınai mülkiyet üzerindeki hakkından vazgeçme kararını vermektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FMDK'nın Oluşumu, Çalışma Usul ve Esasları FMDK'nın Oluşumu

MADDE 9 – (1) Fikri ve Sınai Haklar başvurularını bu Yönerge'deki ilkeler doğrultusunda değerlendirmek üzere Rektörün görevlendireceği bir Rektör Yardımcısı başkanlığında, Rektör tarafından görevlendirilen, 5 asil 2 yedek Öğretim Üyesinden oluşan bir kurul kurulur.

(2) FMDK üyelerinde uluslararası atıf indekslerince taranan dergilerde yayını olma veya yayınlarına bu indekslerce taranan dergilerde atıf yapılmış olması şartı aranabilir.

(3) FMDK Üyeleri, Üniversitedeki bilim dalları arasında denge gözetilmek suretiyle, Rektör tarafından 4 yıl süreyle görevlendirilir. Makam boşalması nedeniyle boşalan üyelik için Rektör tarafından yeniden görevlendirme yapılır. Süresi dolan üye, yeniden görevlendirilebilir.

(4) FMDK üyeleri; görev yetki ve sorumluluklarını yerine getirmediklerinin tespit edilmesi halinde, senatonun önerisi üzerine Rektör tarafından görev süreleri dolmadan görevden alınabilir.

(5) Makul mazereti bulunmaksızın art arda iki toplantıya katılmayan veya üç aydan daha uzun süreli bir görevlendirme nedeniyle toplantıya katılımları mümkün olmayacak üyelerin görevleri kendiliğinden sona erer.

(6) Üç aydan kısa süreli görevlendirme veya sağlık raporuna dayalı mazeretleri nedeniyle toplantılara katılamayacak üyelerin yerine FMDK Başkanı bir yedek üyeyi çalışmalara davet eder.

FMDK'nın Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 10 – (1) FMDK'nın çalışmaları belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yürütür.

(2) FMDK, Başkanın çağrısı ile toplanır.

(3) FMDK salt çoğunlukla toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır. Oylama açık olarak yapılır.

(4) Oyların eşit olması halinde, Başkanın kullandığı oy belirleyicidir.

(5) Başkan tarafından Üniversite bünyesindeki konunun uzmanlarından gerekli hâllerde görüş istenebilir.

(6) FMDK, Fikri ve Sınai Hak başvuruları ile ilgili görüşleri Rektör'ün onayına sunulur.

(7) FMDK'nın sekreteryasını Patent Koordinasyon Birimi idari personeli yürütür.

(8) İdari personelin yükümlülükleri:

a) FMDK toplantı notlarının tutulması

b) Alınan kararlar doğrultusunda yapılacak yazışma, iletişim kurma ve dokümantasyon işlerini yapmak,

c) Hazırlanacak tutanakları ilgililere duyurulması

ç) Buluş yapan kişiler tarafından Patent Koordinasyon Birimi'ne iletilen Buluş Bildirim Formlarını dosyalayarak formun korunmasını sağlamak ve FDMK kararı doğrultusunda patent vekillerine gönderilmesi,

d) Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, coğrafi işaret, entegre devre topografyası ve marka başvurularının yapılmasını sağlamak amacıyla patent ve marka vekili ile ilgili çalışmaları yapılması.

e) Başvuru belgelerinin alınmasına kadar olan aşamaları takip etmek.

f) Başvuru aşamalarındaki gelişmeleri takip ederek, bu aşamalardaki raporları FMDK'ya sunulması,

g) Patent ve Marka Vekili ile temasa geçerek buluşa ilişkin ön araştırma yapılması, patent/faydalı model, marka, endüstriyel tasarım başvurusu/belgesine ilişkin yenileme, yıllık ücret dahil tüm sürece ait işlemlerin takip edilmesi ve ilgili yerlere bildirilmesi,

ğ) Yukarıda belirtilen işlemlerle ilgili notların ve kayıtların Patent Koordinasyon Birimi'nde bulundurulması, tutulması, bunların dosyalanmasıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru Değerlendirme ve Karar

Başvuru

MADDE 11 – (1) Fikri ve Sınai Haklar çerçevesinde buluş, patent ve faydalı model v.b. başvuruları “Buluş Bildirim Formu” doldurularak Patent Koordinasyon Birimi'ne yapılır.

Madde 12 – Patent Ön Araştırma Raporu Süreci ve Mali Destek

(1) Buluş Bildirim Formu ile Birime iletilen tüm buluşlar, FMDK tarafından ön değerlendirmeye tabi tutulur. Bu ön değerlendirme sonucunda, ilgili buluş için ön araştırma raporu alınmasına veya alınmamasına ilişkin karar, Madde 10'da belirtilen oylama usulüne göre alınır.

(2) Kurulun kararına istinaden, ön araştırma raporunun temini ve ilgili ödemenin gerçekleştirilmesi, harcama yetkilisi olan Rektörün onayı ile yapılır. Rektör, uygun gördüğü takdirde bu yetkisini Koordinatörlüğün bağlı bulunduğu Rektör Yardımcısına devredebilir.

(3) Ön araştırma raporuna ilişkin mali destek, bunun temini ile sınırlı olmak üzere Üniversite tarafından karşılanır.

Değerlendirme ve Karar

MADDE 13

(1) Buluş hakkında ön araştırma raporu alınmasına karar verilmesi hâlinde, ilgili Buluş Bildirim Formu, ön araştırma yapılmak üzere İzmir Bakırçay Üniversitesi ile vekalet sözleşmesi yapılmış patent vekiline yönlendirilir. Ön araştırma raporu alınmasına gerek görülmemesi durumunda ise, ön araştırma yapılmaksızın FMDK tarafından buluşun "serbest buluş" vasfı taşıdığına karar verilir.

(2) FMDK ön araştırma raporu alınan buluşlarda, raporu ve buluşun ticarileşme potansiyelini değerlendirdikten sonra serbest buluş veya hizmet buluşu vasfı taşıdığına karar verir.

(3) Buluşun hizmet buluşu vasfında olduğunun tespiti kararı, Buluş Bildirim Formunun Patent Koordinasyon Birimine ulaştığı tarihten itibaren en geç dört ay içinde FMDK tarafından verilir ve bu tarihten itibaren en geç 1 ay içerisinde buluş sahibine yazılı olarak bildirilir. Hak sahipliği talebine ilişkin karar tarihinden itibaren buluş üzerindeki tüm haklar Üniversiteye intikal eder. Bildirim tarihinden itibaren dört ay içinde (tarafların mutabakatı hâlinde en geç altı ay içinde) patent başvurusu yapılmazsa, buluş serbest buluş olarak telakki edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Paylaşım Esasları

Paylaşım esasları

MADDE 14 (1) Buluşçunun yaptığı bir buluşa ve/veya geliştirmeye ilişkin Üniversitenin karar alması durumunda; Üniversite, Patent Koordinasyon Birimi aracılığıyla fikri ve sınai hakların korunması konusundaki süreçler için gerekli çalışmaları yapar.

(2) Buluş ve/veya geliştirmeye yönelik faaliyetler sonucunda ticarileşme, lisanslama veya devir gibi yollarla gelir elde edilmesi durumunda, tescil başvurusu, koruma ücreti ve bu amaçla yapılmış sair masraflar ile vergiler düşüldükten sonra kalan net gelirin %35'i Üniversiteye, %65'i ise buluşçuya/buluşçulara verilir.

Ulusal Projelerde Hak Sahipliği ve Gelir Paylaşımı

MADDE 15 (1) Ulusal kaynaklardan desteklenen projeler kapsamında (TÜBİTAK-ARDEB, diğer üniversitelerin BAP Koordinatörlükleri tarafından yürütülen projeler vb.) proje süresince veya sonucunda ortaya çıkan fikrî veya sınai ürünler üzerindeki hak sahipliği oranları ile bu ürünlerden elde edilecek gelir paylaşımı, Madde 14'te belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenir.

(2) Ancak, hibe sağlayan kuruluşun hak sahipliğine ve gelir paylaşımına ilişkin özel bir düzenlemesi bulunması hâlinde, ilgili buluş FMDK gündemine alınmaksızın "serbest buluş" olarak değerlendirilir ve Üniversitenin katkı oranı %0 olarak kabul edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönergede Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 16 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, “Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik” hükümleri ile genel mevzuat hükümleri doğrultusunda Rektörlük tarafından alınacak kararlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönerge Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütülür.